

Madde Detay

[ANASAYFA](#) > MADDE DETAY

BAŞHANIM ŞEFİ GIZI

(d. 1878 / ö. 1949)

?

(Âşık / 20. Yüzyıl / Azeri)

Azerbaycan kadın âşıklarından olan Başhanım Şefi Gızı, 1878 yılında Göyçe'nin Daşkend köyünde dünyaya gelmiştir. Molla Şefi'nin kızı ve Âşık Savad'ın ablasıdır. Babasından ve dönemin ileri aydınlarından olan kardeşi Molla Hacı Rehim'den iyi bir eğitim almıştır. Kadınlara okuma yazma öğretmeye çalışmıştır. Başhanım Şefi Gızı, iki oğlunun cephede öldüğünü öğrenip yüreğine evlat acısı düştükten sonra 1949 yılında doğduğu köy olan Daşkend'de vefat etmiş ve oraya defnedilmiştir (Ceferzade 1991: 157; Ceferzade 2005: 129; Namazov 2004: 64).

Âşığın yaşadığı evlat acısı şiirlerinde de derin izler bırakmıştır. Şiirlerinden bazı örnekler günümüze kadar ulaşmıştır. Bu örneklerden Başhanım'ın bilgili ve doğuştan yetenekli bir el şairi olduğu açıkça anlaşılmaktadır (Namazov 2004: 64). Elimizdeki kaynaklarda "Kesilib", "Gelin", "Götür" gibi redifli koşmaları ve "Oldu", "Gel", "Haray" gibi redifli bayatları yer almaktadır (Ceferzade 1991: 157-159; Ceferzade 2005: 129-130). Âşık Başhanım Şefi Gızı'nın "Kesilib" redifli koşmasında feleğe sitemi ve ümitsizliği göze çarpar. "Gelin" redifli koşmasında ise, yaşadığı evlat acısını dile getirir. Söz konusu şiirin ilk dördüğündeki "Beyvaht ağlamagdan gözsüz galmişam,/ Göylere yükselen tüstüme gelin./ Yadıma düşdükçe Zülfügar, Nesib,/ Odlanıb yanırım üstüme gelin." (Ceferzade 1991: 158) mısralarıyla âşık, Zülfügar ve Nesib'i hatırladıkça ateşler içinde kaldığını, evinin ocağının söndüğünü vurgular. Bu mısralardan hareketle, şiirde geçen isimlerin âşığın çocuklarının isimleri olduğunu ve sözlerini yürek yangınıyla ifade ettiğini söylemek mümkündür. Âşık Başhanım Şefi Gızı, genellikle derin hislerle mısralara döktüğü şiirlerini sade ve akıcı bir üslupla söylemiştir. Koşma türündeki şiirlerinde hece ölçüsünün 11'li, bayatı türündeki şiirlerinde ise 7'li kalıbını kullanmıştır.

Kaynakça

Ceferzade, Ezize (hzl.) (1991). *Azerbaycanın Aşık ve Şair Kadınları*. Bakü: Gençlik.

Ceferzade, Ezize (hzl.) (2005). *Azerbaycan Kadın Şairleri Antologiyası*. Bakü: Avrasiya Press.

Namazov, Qara (2004). *Aşıklar*. Bakü: Seda Neşriyyatı.

Madde Yazım Bilgileri

Yazar: ARAŞ. GÖR. TUĞBA BAYRAKDARLAR

Yayın Tarihi: 30.12.2017

Güncelleme Tarihi: 02.12.2020

İlişkili Maddeler

Sn.	Madde Adı	D.Tarihi / Ö.Tarihi	Benzerlik	İncele
1	BUDAKOVA LAMİYE MEHDİ KIZI	d. 1984 - ö. ?	Doğum Yeri	Görüntüle
2	DİLŞAD, Şövkət İsgenderova	d. 1912 - ö. ?	Doğum Yeri	Görüntüle
3	TAĞI VELİYEV	d. 1888 - ö. ?	Doğum Yeri	Görüntüle
4	NİDÂÎ, Ali	d. 1878 - ö. 1916	Doğum Yılı	Görüntüle
5	DİZÂRÎ, Mehmet	d. 1878 - ö. 1914	Doğum Yılı	Görüntüle
6	ALİ SALAHATTİN	d. 1878 - ö. ?	Doğum Yılı	Görüntüle

Türkçe ▾

Türk Edebiyatı İSİMLER SÖZLÜĞÜ

10	RESUL NEVRUZİ	d. ? - ö. 1997	Alan/Yüzyıl/Saha	Görüntüle
11	MÜBARİZ ASGEROV	d. 1963 - ö. ?	Alan/Yüzyıl/Saha	Görüntüle
12	ERSALAN DUSTÎ	d. 1968 - ö. ?	Alan/Yüzyıl/Saha	Görüntüle
13	MUHARREM SALTİ	d. 1953 - ö. ?	Madde Adı	Görüntüle
14	AHMET, Ahmet Çimen	d. 01.04.1939 - ö. ?	Madde Adı	Görüntüle
15	PİR MEHDİ	d. 1820 - ö. 1895	Madde Adı	Görüntüle